

Afdeling Woonzorg

Koning Albert II-laan 35 bus 33
1030 BRUSSEL

T 02 553 35 09

E financieringouderenzorg@vlaanderen.be

www.departementzorg.be

Aan de initiatiefnemers van de woonzorgcentra, in
voorkomend geval met bijbehorend centrum voor
kortverblijf

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
datum		TFO/2024/01	
vragen naar/e-mail		telefoonnummer	datum
Financiering ouderenzorg		02 553 35 09	15/01/2024
financieringouderenzorg@vlaanderen.be			

Project “Invoering van een transparante sectorspecifieke boekhouding in de residentiële ouderenzorg”: stand van zaken, oproep deelname piloottraject en subsidie.

Geachte voorzitter,
Geachte directie,

Met deze brief informeren we u over de **voortgang** in het **project “Invoering van een transparante sectorspecifieke boekhouding in de residentiële ouderenzorg”** dat op 1 februari 2023 werd opgestart.

VOORTGANG PROJECT EN OPROEP PILOOTRAJECT

Op 21 april 2023 informeerden we u een eerste keer over de context en doelstellingen van dit project. In de loop van 2023 werden al een aantal stappen gezet in dit project, in samenwerking met het adviesbureau Möbius. De uitgebreide methodiek die we dit jaar ontwikkeld hebben, zal in het voorjaar van 2024 op grotere schaal getoetst worden in een piloottraject. Daarna zal de methodiek indien nodig verder verfijnd worden. Voorzieningen krijgen vervolgens de tijd om de nodige aanpassingen aan hun boekhoudsystemen te doen. Het Departement Zorg en Mobius zullen hiervoor vanaf begin 2024 de nodige maatregelen treffen, zoals de opbouw van een doelgericht sjabloon en consultatie van de grote softwareleveranciers. Deze gefaseerde aanpak heeft als uiteindelijke doelstelling dat alle voorzieningen vanaf uiterlijk 31 december 2026 het boekjaar 2025 op gestandaardiseerde wijze rapporteren. Meer gedetailleerde informatie over het project, de doelstellingen, de vooruitgang en de pilootfase, kan u lezen in bijlage 1 van deze brief.

We nodigen u via deze brief ook graag uit om deel te nemen aan het piloottraject, welke we zo grootschalig en representatief mogelijk wensen samen te stellen. Dat kan u doen door uw contactgegevens **voor 1 maart 24** achter te laten in het [online formulier](#) dat u op volgend adres kan

terugvinden: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/deelname-aan-piloottraject-transparante-sectorspecifieke-boekhouding-voorjaar-2024>. Aansluitend zal Möbius dan contact met u opnemen en u de nodige informatie bezorgen over uw deelname. Meer informatie over dit piloottraject vindt u eveneens in bijlage 1 van deze brief.

SUBSIDIES VLAAMSE REGERING

De **Vlaamse Regering** wil de woonzorgcentra en centra voor kortverblijf ondersteunen bij de implementatie van deze sectorspecifiek transparante boekhouding en **voorziet daarvoor een eenmalige subsidie** van 11,96 miljoen euro die aan de woonzorgcentra (en eventueel bijbehorend centrum voor kortverblijf) wordt toegekend als bijdrage voor de opbouw en versterking van boekhoudkundige expertise en (IT-)omkadering, met het oog op de invoering van een transparante sectorspecifieke boekhouding. Meer gedetailleerde informatie over deze subsidie en de voorwaarden waaraan voorzieningen moeten voldoen, kan u lezen in bijlage 2 van deze brief.

Met het project tot implementatie van een sectorspecifieke transparante boekhouding staan we samen met u voor een uitdagende opdracht die we dan ook samen tot een goed einde willen brengen. We zijn ervan overtuigd dat het project voor alle belanghebbenden een meerwaarde kan betekenen en hopen dan ook op uw medewerking te kunnen rekenen.

Indien u vragen heeft over deze brief of de subsidie kan u contact opnemen met de medewerkers van het team financiering ouderenzorg via de contactgegevens in het briefhoofd. Voor vragen over het project tot implementatie van een sectorspecifiek transparante boekhouding kan u meer informatie en contactgegevens vinden in bijlage 1 van deze brief. U kan alles ook nalezen op de [website van het Departement Zorg](https://www.zorg-en-gezondheid.be/invoering-van-een-transparante-sectorspecifieke-boekhouding-in-de-residentiele-ouderenzorg) via volgend adres: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/invoering-van-een-transparante-sectorspecifieke-boekhouding-in-de-residentiele-ouderenzorg>.

Met vriendelijke groeten,

Karine Moykens
Secretaris-generaal

BIJLAGE 1: INVOERING VAN EEN TRANSPARANTE SECTORSPECIFIEK BOEKHOUDING

In het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 werden belangrijke bepalingen over **financiële en bestuurlijke weerbaarheid** en **transparantie** opgenomen. Het Departement Zorg wil dit onder meer realiseren door het implementeren van een **transparante sectorspecifieke boekhouding**. In de loop van 2023 werden stappen gezet in dit project, in samenwerking met het **adviesbureau Möbius**.

1.1 DOELSTELLINGEN

Met het project beogen we meerdere doelstellingen te realiseren en een meerwaarde te creëren voor verschillende belanghebbenden.

Voor de **voorziening** beoogt het project handvaten aan te reiken die een **groei in de maturiteit van het financieel management** kunnen betekenen. Enerzijds zullen op korte termijn methodieken worden aangereikt om een gestructureerde kostprijsboekhouding op te bouwen, teneinde een beter intern zicht te krijgen op de kostenstructuur en het resultaat van bepaalde activiteiten. Anderzijds zullen op langere termijn mogelijkheden voorzien worden om zich, onder de juiste randvoorwaarden, objectief te kunnen positioneren t.o.v. andere voorzieningen. Deze zaken hebben als doel het bestuur te ondersteunen om nog beter onderbouwde strategische beslissingen te kunnen nemen.

Een sectoraal overzicht van de kosten- en opbrengstencomponenten zal verder voor meer transparantie zorgen in de **besteding van overheidsmiddelen** en ervoor zorgen dat de **Vlaamse Overheid** meer inzicht verwerft in de sectorale **evoluties van dagprijzen** en de verschillende componenten ervan. Het laat de overheid ook toe de informatie aan te wenden in het kader van een data gedreven overheidsbeleid in de sector.

Voor de **bewoner** biedt dit project tenslotte mogelijkheden om werk te maken van meer transparantie in de samenstellende delen van de dagprijs die men betaalt aan de woonzorgcentra. Hiervoor zullen weliswaar nog vervolgstappen buiten dit project nodig zijn.

Doelstellingen traject

Welke meerwaarde voor welke stakeholder?

Onderstaande doelstellingen kunnen uitsluitend gradueel bereikt worden en vereisen mogelijks vervolgetrajecten.

BEWONER

Transparantie over werking WZC en dagprijs die men betaalt:

- Begrijpbare opsplitsing en duiding kosten en opbrengsten zorg / woon / leef / organisatie
- Vergelijking maken met andere WZC
- Reële zorgkost zichtbaar maken in vergelijking met zorgsubsidie en dagprijs

BURGER

Transparantie over besteding overheidsmiddelen

WOONZORGCENTRUM

Basis voor gefundeerde, duurzame, strategische managementbeslissingen

Inzicht in financiële gezondheid per activiteitscentrum

Benchmarking met gelijkaardige en verschillende woonzorgcentra

OVERHEID

Transparantie over besteding middelen

Basiselementen geïnformeerd en proactief aanreiken voor prijzenbeleid

1.2 STAND VAN ZAKEN PROJECTVOORTGANG

Met behulp van beschikbare informatie en diverse bestaande werkmethoden is er gedurende **2023** stapsgewijs gewerkt aan de ontwikkeling van een **bruikbaar eindresultaat**. Ook in **2024** worden deze werkzaamheden **voortgezet**. Het proces bouwt optimaal voort op eerdere inspanningen en de huidige realiteit op het terrein, met als doel een efficiënte implementatie te bereiken.

Om dit te realiseren, is er voortdurend nauw overleg met de koepelorganisaties, en worden verschillende woonzorgcentra actief betrokken in **werkgroepen, klankbordgroepen en piloottrajecten**. De koepelorganisaties in de ouderenzorg nemen deel aan diverse projectgroepen en kunnen vragen, zorgen of onduidelijkheden van hun leden op deze platforms uiten.

Tijdens het voorjaar van 2023 zijn werkgroepen georganiseerd, waarbij is toegewerkt naar **basisbegrippen voor de zorg-, leef-, woon- en organisatiekosten**. Tijdens deze periode is ook een **rapporteringsjabloon opgesteld voor de belangrijkste kostenposten**, namelijk personeelskosten (62), goederen en producten (60) en diensten (61).

De **definities en gehanteerde methodiek** zijn tijdens de zomer van 2023 **getest op hun bruikbaarheid in een tussentijds piloottraject**, waaraan woonzorgcentra uit de klankbordgroep hebben deelgenomen.

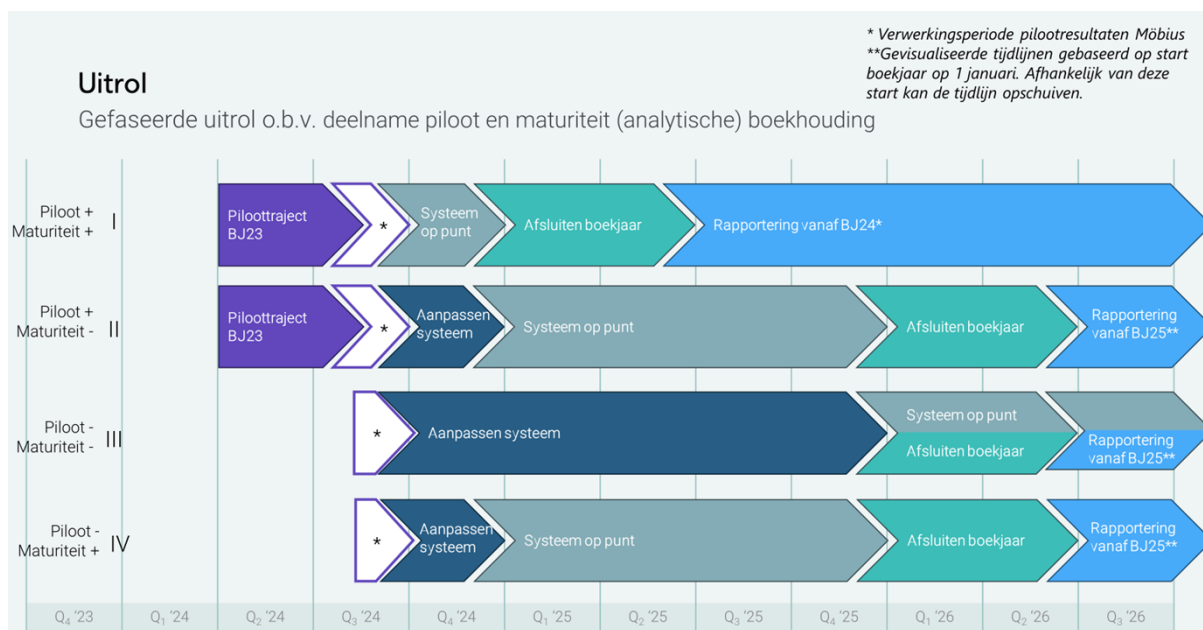
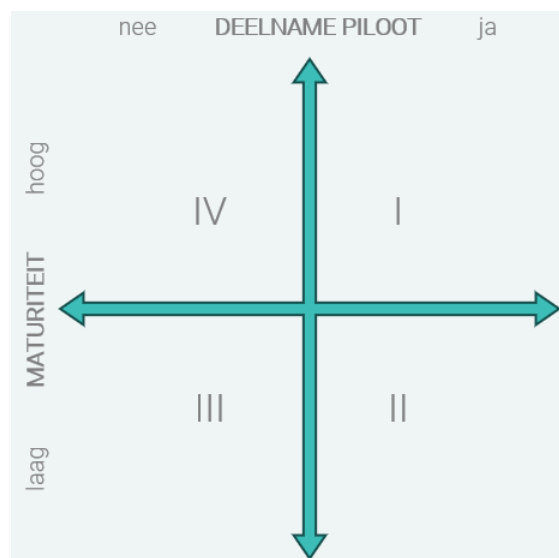
Tijdens het najaar 2023 is deze **methodiek waar nodig bijgeschaafd** op basis van feedback uit de klankbordgroep en ervaringen in de tussentijdse pilootfase. Bovendien werd er in het najaar ook gewerkt aan **principes om de overige kosten en opbrengsten in te delen** in een zorg-, leef-, woon- en organisatiecomponent. Deze uitgebreide methodiek zal in het voorjaar van 2024 op grotere schaal getoetst worden in een piloottraject.

1.3 UITROL TRANSPARANTE BOEKHOUDING

In **2024** wordt de sectorbrede uitrol van het transparante boekhoudsysteem in de residentiële ouderenzorg **geïnitieerd met het pilootproject**.

Het te doorlopen traject hangt af van de **maturiteit van de (analytische) boekhouding** binnen de voorziening en **deelname aan het piloottraject**. De maturiteit van de (analytische) boekhouding is afhankelijk van de mate dat er een **gedetailleerde uitsplitsing is van grootboekrekeningen of er gebruikt wordt gemaakt van informatieve kostendragers en/of kostenplaatsen**.

Voorzieningen zijn vrij om zichzelf een plek te geven op het kwadrant en desgevallend een traject te kiezen. Dit hoeft op dit moment niet expliciet doorgegeven te worden.

In het **voorjaar van 2024** wordt een **grootschalige pilootfase gestart**. Ongeacht de huidige maturiteit van de boekhouding, worden voorzieningen opgeroepen om deel te nemen aan dit piloottraject, waarbij de in 2023 ontwikkelde methodiek zo representatief mogelijk wordt getest.

Na de pilootfase zal de **methodiek indien nodig bijkomend worden verfijnd**. De **best practices** die uit deze ervaring voortkomen, zullen sectorbreed worden gecommuniceerd.

Vervolgens krijgen voorzieningen de gelegenheid om, indien gewenst en/of nodig, **aanpassingen aan hun boekhoudsystemen** door te voeren (bijvoorbeeld detail brengen in grootboekrekeningen, toevoegen van kostenplaatsen/-draggers, etc). Het Departement Zorg en Möbius zullen begin 2024 ook de grote softwareleveranciers consulteren voor eventuele software-aanpassingen. Het doel is om op een zo eenvoudig mogelijke manier de benodigde informatie uit het systeem te kunnen halen.

Bij voorkeur gaan deze aanpassingen vooraf aan de start van het **boekjaar 2025** (BJ25), waarbij de nadruk ligt op een soepele overgang naar de nieuwe boekhoudstandaarden. Zoals de tijdlijn weergeeft, zullen **participanten aan het piloottraject** zichzelf hierbij een voorsprong verschaft hebben. Ondersteuning aan de woonzorgcentra wordt voorzien.

Deze gefaseerde aanpak heeft als uiteindelijke doelstelling dat **alle voorzieningen vanaf uiterlijk 31 december 2026** op gestandaardiseerde wijze boekjaar 2025 rapporteren.

1.4 AANSPREKPUNT BIJ VRAGEN

In geval van vragen in verband met het verloop/uitrol van het project kan u zich richten tot het Departement Zorg. Bezorgdheden, onduidelijkheden of andere vragen worden bij voorkeur via de koepelorganisaties in het project aangebracht. Deze zijn actief betrokken bij de uitwerking van dit traject.

Tevens zullen, vanaf de 2de helft van 2024 en voorafgaandelijke aan de brede effectieve uitrol, voor al de voorzieningen de **nodige documenten, handleidingen en webinars** worden voorzien. Het Departement Zorg zet momenteel de noodzakelijke stappen om tijdens de uitrol ook een ondersteunende helpdesk te voorzien.

1.5 UITNODIGING TOT PARTICIPATIE PILOOTTRAJECT

Het piloottraject heeft verschillende doelstellingen. Enerzijds zal **kwalitatieve informatie** uit de dialoog aangewend worden om de **methodiek te verfijnen** en **best practices te formuleren** binnen de sector. Anderzijds zullen, indien de pilootentiteit hiermee akkoord gaat, **kwantitatieve gegevens** verwerkt worden in een eerste versie van een **geanonimiseerd dashboard**, zodat de voorziening zich kan toetsen aan gemiddelden van andere deelnemende pilootentiteiten. De randvoorwaarden (bijvoorbeeld benodigde duiding) zullen hiervoor in samenspraak met de participanten worden opgemaakt.

Het piloottraject wordt verwacht aan te vatten rond het begin van **april 2024** en een 3-tal maanden te lopen tot het **begin van de zomer**. Tijdens deze periode zullen we aan de deelnemende pilootentiteiten vragen om een **Excel-sjabloon** in te vullen op basis van hun resultatenrekening van het **boekjaar 2023**. In een eerste luik zal het de bedoeling zijn om, indien nodig, de kosten en opbrengsten van één woonzorgcentrum, desgevallend met bijbehorend centrum voor kortverblijf, af te splitsen van andere activiteitencentra die opgenomen zijn in de boekhouding. Vervolgens zal een tweede luik ertoe dienen om deze afgesplitste kosten en opbrengsten te linken met de componenten zorg, woon, leef en organisatie. Hiertoe ontwikkelden we de **nodige richtlijnen en adviezen**.

Het eerste piloottraject leerde dat de **verwachte tijdsbesteding** om het sjabloon in te vullen varieert tussen 0,5 en 3 dagen, afhankelijk van de maturiteit van de analytische boekhouding. Daarnaast vinden bij aanvang en ter afsluiting plenaire webinars plaats die elk ongeveer 2 uur in beslag nemen. Tijdens het verloop van het traject voorziet Möbius, naast de richtlijnen, **maximale ondersteuning** in de vorm van onder meer 1 op 1 afstemmingen indien nodig, praktische voorbeelden en geautomatiseerde koppelingen waar mogelijk.

Zowel hoog als laag mature pilootentiteiten betreffende analytische boekhouding gaven na het eerste traject aan dat participatie hun veel **bijleerde over de opbouw van hun analytische boekhouding en hoe hun financieel management hierop kan afgestemd worden**. Bovendien krijgt u

als voorziening hierdoor de kans om uw stempel te drukken op de **ontwikkeling van een systeem met aanzienlijke maatschappelijke impact** dat vanaf uiterlijk 31/12/26 door de gehele sector zal moeten gebruikt worden. Daarnaast geeft het u als voorziening **meer tijd om u hier gestructureerd op te organiseren**.

Indien u wilt **deelnemen aan het piloottraject**, kunt u uw contactgegevens **voor 1 maart 24** achterlaten via het **volgende formulier**: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/deelname-aan-piloottraject-transparante-sectorspecifieke-boekhouding-voorjaar-2024>. Na de inschrijvingsperiode zal Möbius contact met u opnemen en verdere instructies verstrekken met betrekking tot deelname aan het piloottraject. We benadrukken graag dat de bruikbaarheid en accuraatheid van de uitkomst van dit project sterk afhankelijk is van de **representativiteit en grootte van de participatiegraad**, ongeacht maturiteit en/of beheersinstantie.

Indien u liever niet wenst deel te nemen, houden we u uiteraard eveneens verder **op de hoogte** van de evoluties in het project en wat dit voor u als organisatie zal betekenen. Een **volgende brief** mag u van ons verwachten bij afloop van het piloottraject. Hierin zullen we u tevens uitnodigen voor een sectorbreed webinar dat zal plaatsvinden in het najaar van 2024.. Communicatie zal bovendien plaatsvinden telkens mijlpalen in het traject worden bereikt en wordt georganiseerd via verschillende kanalen om de betrokkenheid te maximaliseren.

BIJLAGE 2: SUBSIDIE VOOR OPBOUW EN VERSTERKING VAN BOEKHOUDKUNDIGE EXPERTISE EN OMKADERING

De Vlaamse Regering wil de woonzorgcentra en centra voor kortverblijf ondersteunen bij de implementatie van een sectorspecifiek transparante boekhouding en voorziet daarvoor een subsidie van 11,96 miljoen euro die aan de woonzorgcentra, in voorkomend geval met bijbehorend centrum voor kortverblijf, wordt toegekend als bijdrage voor de opbouw en versterking van boekhoudkundige expertise en omkadering met het oog op de invoering van een transparante sectorspecifieke boekhouding. U kan het subsidiebesluit als bijlage bij deze brief terugvinden.

2.1 BEDRAG EN UITBETALING SUBSIDIE

Aan elk woonzorgcentrum, in voorkomend geval met bijbehorend centrum voor kortverblijf, wordt een subsidie toegekend van 252 euro per erkende woongelegenheden woonzorgcentrum en centrum voor kortverblijf. Het aantal te subsidiëren woongelegenheden wordt beperkt tot maximaal 60.

- Een voorziening met 40 woongelegenheden woonzorgcentrum en 5 woongelegenheden centrum voor kortverblijf ontvangt dus 45 x 252 euro.
- Een voorziening met 120 woongelegenheden woonzorgcentrum ontvangt dus maximaal 60 x 252 euro.

De subsidie werd op 4 januari 2024 uitbetaald op het rekeningnummer dat laatst in de RaaS-toepassing werd vermeld.

2.2 VOORWAARDEN VAN DE SUBSIDIE

Het volledige subsidie bedrag werd onmiddellijk uitbetaald zodat deze middelen maximaal kunnen worden benut i.f.v. de noden die er zijn voor het implementeren van de sectorspecifieke transparante boekhouding.

70% van het subsidiebedrag is een voorschot voor de dekking van bewezen kosten;
30% van het subsidiebedrag is een voorschot waaraan een resultaatsverbintenis is gekoppeld. Dit betekent dat het woonzorgcentrum, in voorkomend geval met bijbehorend centrum voor kortverblijf, uiterlijk op 31 december 2026 voor de eerste maal bepaalde boekhoudkundige gegevens, voor een volledig boekjaar, digitaal bezorgt via een formulier en volgens de instructies die het departement ter beschikking stelt. Dat formulier (rapporteringsjabloon) en de instructies worden zoals hierboven vermeld, momenteel ontwikkeld in het kader van het project en later beschikbaar gesteld. Indien niet voldaan is aan de resultaatsverbintenis, kan de 30% voorschot worden teruggevorderd.

2.3 WAARAAN KAN DE SUBSIDIE WORDEN BESTEED

De subsidie is een tegemoetkoming voor een deel van de kosten voor:

- 1° de opleiding, vorming of intervisie van personeel op boekhoudkundig of financieel-economisch vlak;
- 2° de aanwerving van bijkomende interne menskracht of de inzet van externe menskracht met het oog op het opbouwen en versterken van de inhoudelijke boekhoudkundige en/of financieel-economische expertise;
- 3° de inzet van externe ondersteuning in functie van de opbouw, versterking of optimalisatie van de organisatie, de bestaande processen en werking om de boekhoudkundige informatie efficiënt te verzamelen, verwerken en analyseren;
- 4° het realiseren van digitale randvoorwaarden en omkadering zoals de ontwikkeling, aanpassing en aankoop van boekhoudkundige IT-software alsook de integratie of koppeling met bestaande applicaties.

Uiteraard geldt dat activiteiten of kosten waarvoor met toepassing van andere regelingen vanwege de Vlaamse Gemeenschap of andere overheden subsidies worden ontvangen, niet in aanmerking komen voor het besteden van deze subsidie als dit ertoe leidt dat dezelfde uitgaven voor die activiteit dubbel worden gesubsidieerd.

Tot slot delen we mee dat het Departement Zorg en Zorginspectie toezicht houden op de naleving van de subsidievoorwaarden. Het Departement Zorg kan bovendien inlichtingen of financiële verantwoordingsstukken opvragen in het kader van de controle op de besteding van deze subsidie.